

Klachtnummer: K16.007
Datum uitspraak: 17 augustus 2016
Datum publicatie: 18 augustus 2016
Instantie: Codecommissie
Onderwerp: Dienstverlening, honorarium, locatie
Oordeel: Klacht
Relevante artikelen: 6.3.1, 6.3.2 en 6.3.4

Samenvatting: Serieus signaal over adviesraad naar aanleiding van uitspraak in het Verenigd Koninkrijk. Primaire doelstelling adviesraad promotioneel. Schriftelijke dienstverleningsovereenkomst voldoet niet aan Gedragscode. Honorarium niet in redelijke verhouding tot verrichtte werkzaamheden en locatie niet passend. Beklaagde berust in oordeel – klacht afgedaan met publicatie van de feiten en betaling kosten secretariaat.

K16.007 CGR/Astellas Pharma BV

De CGR heeft van de Inspectie voor de Gezondheidszorg (IGZ) een melding ontvangen over een mogelijke overtreding van de regels inzake geneesmiddelenreclame door Astellas Pharma BV (hierna Astellas). De melding is gebaseerd op een uitspraak van de Prescription Medicines Code of Practice Authority (PMCPA) in het Verenigd Koninkrijk over het gedrag van Astellas Pharma Europe en Astellas UK bij de organisatie van een internationale adviesraad.¹

Astellas Pharma Europe organiseerde op 27 en 28 februari 2014 in Milaan een internationale adviesraad ten tijde van de marktintroductie van enzalutamide (Xtandi)². De diverse nationale vestigingen van Astellas Pharma Europe, waaronder Astellas, werden uitgenodigd om 10 kandidaten voor de adviesraad aan te dragen op basis van hun “opinie leiderschap” met de potentie een “lokale productkampioen” te worden en die nog niet zijn betrokken als adviseur van Astellas. Op basis hiervan heeft Astellas ruim 20 kandidaten aan Astellas Pharma Europe voorgedragen (waarvan 11 met een eerste prioriteit), waarvan 13 kandidaten zijn benaderd en uiteindelijk 6 artsen (4 urologen en 2 oncologen) aan de adviesraad hebben deelgenomen. De bijeenkomst van de adviesraad vond plaats op 27 en 28 februari 2014. Het programma begon op 27 februari om 20.15 uur met een introductie van Astellas Pharma Europe, waarna om 20.30 uur het diner plaatsvond. Op 28 februari begon het inhoudelijke programma om 8.45 uur met een welkomstwoord, waarna in de ochtend 2 lezingen werden gegeven van bij elkaar 1 uur

¹ <http://www.pmcpa.org.uk/pages/results.aspx?k=auth/2780/7/15> en <http://www.pmcpa.org.uk/cases/Documents/2015/2747%20Aug%202015.pdf>

² <http://www.astellas.nl/producten/xtandi%E2%84%A2>

en 10 minuten met 2 x 25 minuten de mogelijkheid om vragen te stellen. Na een koffiepauze van 30 minuten vond per land een werkgroepsessie plaats van totaal 2 uur en 20 minuten. De deelnemers kregen een honorarium van € 1.000, vermeerderd met de gemaakte onkosten (variërend van circa € 700 tot € 1.200 per persoon). De afspraken zijn vastgelegd in een schriftelijke overeenkomst met omschrijving van de doelstelling van de adviesraad en de agenda. Verder wordt bepaald dat partijen zich houden aan de geldende regels van zelfregulering, waaronder de eventuele openbaarmaking van financiële relaties.

De CGR is van oordeel dat Astellas de Gedragscode op meerdere fronten heeft overtreden. Het feit dat de adviesraad is georganiseerd door Astellas Pharma Europe, doet aan de verantwoordelijkheid van de Nederlandse vestiging van Astellas niet af, zeker gezien het feit dat Astellas was betrokken bij het selecteren van de kandidaten.

Uit de e-mailwisseling die Astellas heeft overgelegd blijkt dat de kandidaten voor deelname aan de adviesraad niet zozeer werden geselecteerd voor hun deskundigheid, maar voor hun invloed op de marktpenetratie van Xtandi. Daarmee was de primaire doelstelling van het organiseren van de adviesraad promotioneel van aard, waardoor met de verleende dienst een andere binding ontstaat dan direct verband houdend met een dienst die in het belang staat van de uitoefening van de geneeskunst (in strijd met artikel 6.3.1 van de Gedragscode).

Ook de schriftelijke overeenkomst voldoet niet aan de eisen die artikel 6.3.2 van de Gedragscode aan de dienstverleningsovereenkomst stelt. Een groot deel van de gevraagde dienstverlening bestaat uit het kennisnemen van informatie in de vorm van presentaties van experts. Het louter kennisnemen van informatie kan niet worden gezien als het verlenen van een dienst. De overeenkomst bepaalt de omvang van het honorarium en onkostenvergoeding, maar bevat geen specificatie van het aantal uur dat aan de dienstverlening dient te worden besteed. Van de kandidaat wordt geen voorbereidingstijd gevraagd. Gezien het programma is de daadwerkelijke dienstverlening beperkt tot een werkgroepsessie met Nederlandse beroepsgenoten van 2 uur en 20 minuten. Afgezien van de tijd die is besteed aan reistijd, staat het honorarium daarmee niet in redelijke verhouding tot de verrichte werkzaamheden.

Met het oog op de opzet van de adviesraad is de locatie (artikel 6.3.4 van de Gedragscode) om de werkgroepsessie, gekoppeld aan de presentaties van experts, te houden in Milaan, niet passend.

Tenslotte heeft Astellas verzuimd een volledige opgave te doen van de betrokken dienstverleningsovereenkomsten in het Transparantieregister Zorg.

Gezien het feit dat Astellas in bovengenoemde vaststelling van de CGR berust en de zaak reeds is gesanctioneerd door de PMCPA, heeft de CGR besloten deze klacht af te doen met een publicatie van de feiten en betaling door Astellas van de gemaakte kosten van het secretariaat.